

Амортизациите на инвестиционните имоти се начисляват като се прилага линеен метод. Земята не се амортизира. Ползният живот по групи активи за текущия и предходния период е както следва:

Сгради от 25 до 68 години

Последващите разходи, свързани с инвестиционен имот, водещи до увеличаване на икономическата изгода спрямо първоначално оценената ефективност на актива, се отразяват като увеличение на отчетната му стойност. Всички други последващи разходи трябва да се признават за разход в периода, през който са направени.

Трансфер от и към инвестиционни имоти се прави, когато има промяна в употребата на даден имот.

3.9. Лизингови договори

Лизинговият договор е споразумение, по силата на което наемодателят предоставя на наемателя срещу еднократно плащане или серия от плащания (наем) правото на ползване на определен актив за договорен срок.

Оперативен лизинг

Лизингови договори, при които значителната част от рисковете и изгодите се поемат от наемодателя, се класифицират като оперативен лизинг.

Плащанията по оперативните лизинги при наемодателя се признават като приход в отчета за приходите и разходите на равни части за периода на лизинговия договор.

Наемателят признава като разходи за външни услуги начислените наемни вноски в отчета за приходите и разходите.

При отчитането на лизинговите договори се съблюдават изискванията на СС 17 „Лизинг“.

3.10. Стоково-материални запаси

Стоково-материални запаси са текущи (краткотрайни) материални активи под формата на:

- материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за влагане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или услуги, или са обект на преки продажби, когато това се прецени от предприятието;
- продукция, създадена в резултат на производствен процес в предприятието и предназначена за продажба;
- стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;
- незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция;

Стоково-материалните запаси се оценяват по по – ниската от доставната и нетната реализируема стойност, като разликата се отчита като текущи разходи за дейността.

Доставната стойност включва сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите за закупуване включват покупната цена, вноските мита и такси, невъзстановимите данъци и акцизи, разходите по доставката и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване вид.

Разходите за преработка включват разходите, пряко свързани с произвежданите продукти и систематично начисляваните постоянни и променливи общопроизводствени разходи, които са в процеса на производство.

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с необходимите разходи за завършване на производствения цикъл и разходите, необходими за осъществяване на продажбата.

Оценяването при изписването на стоково-материалните запаси се извършва чрез прилагането на метода средно претеглена стойност.

В края на отчетния период стоково-материалните запаси се оценяват по по – ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност.

Когато отчетната стойност на стоково-материалните запаси е по-висока от нетната реализируема стойност, тя се намалява до размера на нетната реализируема стойност. Намалението се отчита като други текущи разходи.

За всеки следващ отчетен период се прави нова оценка на нетната реализируема стойност. Когато условията, довели до снижаване стойността на стоково-материалните запаси, вече не са налице, предприема се увеличение, което не може да превишава стойността на стоково-материалните запаси, която те са имали преди намалението. Възстановяването изцяло или частично на предишното намаление на отчетната стойност се отчита като увеличение на стойността на съответните стоково-материални запаси и като други текущи приходи.

Себестойността на продукцията включва:

а/ преки разходи;

б/ постоянни общопроизводствени разходи;

в/ променливи общопроизводствени разходи.

Разпределението на общопроизводствените разходи се извършва на базата на продажната цена за единица продукция.

Разпределението на постоянните общопроизводствени разходи за кариера „Горно Езерово”, кариера „Галата” - Карнобат, кариера „Българово”, баластриера „Новоселци” и баластриера „Венец” се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. За нормален капацитет се приема средното производство на инертни материали за три предходни години.

Неразпределените общопроизводствени разходи, чиято стойност е над определения нормален производствен капацитет, се отчитат като текущи разходи и не се включват в себестойността на произвежданите продукти. При по-висок от нормалния обем на производство, целият размер на постоянните общопроизводствени разходи се разпределя и включва в себестойността на база фактически произведени продукти.

Организацията на отчитане на разходите е по отделни производствени обекти.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото дружество собствени дълготрайни активи. Материални запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на

услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

3.11. Кредити и вземания

Като кредити и вземания, възникнали първоначално в предприятието, се класифицират вземания, възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти на дебитори.

Вземанията в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване и се намаляват със стойността на признатата обезценка за трудносъбираеми и несъбираеми вземания. Вземанията в чуждестранна валута се отчитат в левове, като се прилага централният курс на датата на сделката. Вземанията в чуждестранна валута към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителен курс на БНБ.

Предоставените кредити се отчитат по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката. Печалбите и загубите се признават в отчета за приходите и разходите като финансови приходи (лихви) или разходи през периода, за който е предоставен кредита.

Кредитите и вземанията се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни, трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

3.12. Парични средства

Паричните средства са краткосрочни финансови активи под формата на:

- парични наличности – пари в брой и в безсрочни депозити;
- парични еквиваленти – краткосрочни, високоликвидни вложения, които са лесно обратими в съответни парични суми и които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Паричните средства се оценяват по тяхната номинална стойност. Паричните средства в чуждестранна валута при закупуване се оценяват по валутния курс на придобиване. Паричните средства в чуждестранна валута към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителен курс на БНБ. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на парични позиции или при отчитането на парични позиции при курсове, различни от тези, по които са били заведени, се отчитат в отчета за приходите и разходите като финансови приходи или финансови разходи за периода, в който възникват.

3.13. Собствен капитал

3.13.1. Капитал

Капиталът на дружеството е представен по неговата номинална стойност, съгласно съдебното решение за регистрацията му.

Капиталът на дружеството е разпределен в 205 215 броя поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 лев всяка една.

3.13.2. Резерви

Законови резерви

Като законови резерви в баланса на дружеството се представят резервите, създадени в резултат на разпределението на печалбата съгласно изискванията на Търговския закон. Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, Дружеството е длъжно да формира фонд „Резервен“, като източници на фонда могат да бъдат:

- не по-малко от една десета част от печалбата;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им;

Средствата по фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Други резерви

Източник за формиране на другите резерви е балансовата печалба.

Преоценъчен резерв

Като преоценъчен резерв в баланса на дружеството е представен резултатът от извършените преоценки на дълготрайни материални активи.

Преоценъчният резерв се прехвърля в неразпределена печалба периодично през срока на използване на актива.

Частта от резерва, която се прехвърля в неразпределената печалба е разликата между амортизацията въз основа на преоценената балансова стойност и амортизацията въз основа на историческата цена на актива.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно в този резерв.

3.13.3. Финансови резултати

Натрупани печалби и загуби от минали години

Същите се посочват в счетоводния баланс отделно от другите статии като неразпределена печалба, съответно непокрита загуба от минали години.

Текущ финансов резултат

Признатите за отчетния период приходи и разходи се включват в отчета за приходите и разходите при определяне на печалбата или загубата за отчетния период, освен ако счетоводен стандарт изисква или позволява друго.

3.14. Задължения

Задълженията в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване. Задълженията в чуждестранна валута се отчитат в левове, като се прилага централният курс на датата на сделката. Задълженията в чуждестранна валута към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителен курс на БНБ.

Получените заеми се отчитат първоначално по себестойност, която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за приходите и разходите като

приходи (разходи) от лихви през периода, за който е получен заема.

Задълженията се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

3.15. Данъчни задължения

Текущи данъчни задължения са задълженията на дружеството във връзка с прилагането на данъчното законодателство. Същите се представят във финансовия отчет по стойности в съответствие с правилата в данъчените закони.

3.16. Данъци върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Съгласно българското законодателство предприятието дължи корпоративен данък за 2017 година при ставка 10 %. За 2018 година ставката е непроменена.

Текущ данък е сумата на данъка, който трябва да се плати върху облагаемата печалба за периода, въз основа на ефективната данъчна ставка към датата на изготвяне на баланса.

Отсрочен данък се начислява по балансовия метод за всички временни разлики, явяващи се между данъчната основа на активите и пасивите и отчетната им стойност във финансовите отчети.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се представят в счетоводния баланс на нетна база, отделно от другите активи и пасиви.

Активи по отсрочени данъци са сумите на данъците от печалбата, възстановими в бъдещи периоди, по отношение на намаляеми временни разлики, данъчни загуби и данъчен кредит.

Пасиви по отсрочени данъци са сумите на дължимите данъци от печалбата, платими в бъдещи периоди, по отношение на облагаеми временни разлики.

Актив по отсрочени данъци се признава до степента, до която е вероятно да има бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се приспадне намаляемата временна разлика, данъчната загуба или данъчния кредит.

При признаването на отсрочените данъчни активи се взема предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчно облагаема печалба.

Пасиви по отсрочени данъци се признават задължително по отношение на всички облагаеми временни разлики.

Активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по данъчни ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите или пасивите ще се реализират на база данъчните закони, които са в сила.

Измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци, освен в случаите когато са дебитирани или кредитирани директно в собствения капитал, се представят във финансовия отчет като разход за данъци от печалбата.

Промяната в сумата на активите и пасивите по отсрочени данъци, които са дебитирани или кредитирани директно в собствения капитал, се отчита в същата балансова статия.

3.17. Финансови активи и пасиви

Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи като „заеми (кредити) и вземания“. Класификацията е в зависимост от същността и целите /предназначението/ на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в счетоводния баланс.

При първоначално признаване на финансовия актив, дружеството ги признава по справедливата им стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив.

Финансовите активи се отписват от счетоводния баланс на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността на актива. Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в счетоводния баланс, но признава също и обезпечено задължение /заем/ за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Кредитите се оценяват в счетоводния баланс по себестойност. Вземанията се представят и отчитат по стойността на тяхното възникване, намалена с размера на обезценката на несъбираемите суми. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти. Лихвеният доход по кредитите се представя като финансов приход в отчета за приходите и разходите.

В края на отчетния период дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на вземанията.

Финансови активи, обявени за продажба

Финансовите активи обявени за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по:

- справедлива стойност – за дружества, чиито книжа са борсово котирувани. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на борсовата цена на най-скорошната сделка, при условие, че не е имало значителна промяна в икономическите условия в периода между датата на сделката и отчетната дата, или
- цена на придобиване – за дружествата от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки.

Разликите от промените в оценките на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност се отчитат като текущи финансови приходи или разходи.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се признават и отчитат в отчета за приходите и разходите, когато се установи правото на дружеството да получи плащане.

Притежаваните финансови активи, обявени за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период, дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима стойност. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване и текущата справедлива стойност.

Финансови пасиви и инструменти на собствения капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствения капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти..

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Дружеството признава финансовия пасив в своя счетоводен баланс единствено когато стане страна в договорните условия на инструмента.

Финансовите пасиви на дружеството се признават по справедлива стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия пасив.

3.18. Приходи

Приходите се определят по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение.

Приходите се начисляват в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления. Приходите в чуждестранна валута се отчитат по централния курс на Българската народна банка към датата на начисляването им.

Приходите се признават, когато:

- е вероятно дружеството да има икономическа изгода, свързана със сделката;
- сумата на прихода може да бъде надеждно изчислена;
- направените разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката, могат надеждно да бъдат измерени;
- приходите за всяка сделка се признават едновременно с извършените за нея разходи.

Приходи от продажби на продукция и стоки се признават в момента, когато съществените рискове и собственост се прехвърлят към купувача, няма продължаващо участие в управлението на стоките, получаването на възнаграждението е вероятно, дружеството има икономическа изгода от продажбата, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, и сумата на прихода може да се измери надеждно.

Приходи от предоставени услуги се признават пропорционално на степента на завършеност на сделката в деня на изготвяне на баланса, при условия че резултатът от сделката може да бъде надеждно оценен.

Приходи от наеми от инвестиционни имоти се признават за периода на наема. Получени допълнителни плащания се признават като неделима част от общия приход от наем за периода на наема.

Приходи от дивиденди се признават, когато се установи правото на тяхното получаване.

Приходи от лихви се признават след установяване на правото за тяхното получаване съгласно договор.

3.19. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на текущо начисляване и съпоставимост между приходи и разходи. Разходите се оценяват по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това същите се отнасят по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Към разходите за дейността се отнасят и финансовите разходи, които се състоят от лихвени разходи за периода, включително банкови комисионни и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни операции, разходи по операции с финансови активи и други.

3.20. Разходи за бъдещи периоди

Възникналите разходи през текущия отчетен период, които са свързани със следващи отчетни периоди, се посочват като разходи за бъдещи периоди.

3.21. Доходи на персонала

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите и дружеството, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което е определено в Кодекса за социално осигуряване.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходите и разходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с

които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

За определяне на настоящата стойност на задълженията на дружеството за изплащане на дефинирани доходи на персонала съгласно СС19 Доходи на персонала се извършват актюерски изчисления.

При оценяване на задължението за изплащане на определени доходи предприятието признава част от своите статистически актюерски печалби и загуби като разход или намаление на разходите, ако нетните натрупани непризнати статистически актюерски печалби и загуби в края на предходния отчетен период са превишавали по-голямото от:

- 10 на сто от настоящата стойност на задължението за изплащане на определени доходи (преди приспадане на активите по програмата);
- 10 на сто от справедливата стойност, на който и да е актив по програмата към тази дата.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение за изплащане на обезщетения при прекратяване на трудовия договор.

3.22. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки

Полезен живот на дълготрайните активи

Ръководството на дружеството определя очаквания полезен живот и амортизационните норми, прилагани при начисляване на разходите за амортизации, свързани с притежаваните дълготрайни активи. Тази приблизителна оценка се базира на проекция на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда и други фактори.

Обезценка на дълготрайни активи

Дълготрайните активи се преразглеждат за наличие на обезценка, когато са налице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

Обезценка на инвестиции в дъщерни предприятия

В края на всеки отчетен период ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни предприятия. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания капитал.

Преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и други.

Финансови активи, обявени за продажба

Притежаваните финансови активи, обявени за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период, дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима стойност. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване и текущата справедлива стойност.

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за приходите и разходите като разходи от обезценка на текущи активи.

След 360 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (зalog, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които са изминали 360 дни и ако ръководството прецени, че съществува несигурност за събирането им се обезценяват на 50 %. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100%.

Обезценки на активи се извършват съгласно изискванията на СС 32 Финансови инструменти и СС 36 Обезценка на активи регламентиращи отчитането на обезценка на различните видове активи.

Съгласно СС 36 Обезценка на активи, когато възстановимата стойност на актива спадне под балансовата (преносната) стойност на актива, предприятието отразява намаление на балансовата стойност до размера на възстановимата му стойност. Намалението се третира като загуба от обезценка. Загубата от обезценка на актив се признава веднага като текущ разход за дейността. Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

Провизии

Провизия се признава в счетоводния баланс и като текущ разход, когато дружеството има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие и има вероятност за покриването ѝ да бъде необходим определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи. Провизията е реално съществуващо задължение на предприятието към датата на финансовия отчет, за което сумата или времето на погасяване са несигурни, неопределими с точност.

За признаването ѝ се прилага най-добрата и надеждна приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на баланса, при отчитането на която се вземат под внимание рискови и несигурни събития и обстоятелства, които ги съпътстват.

В края на всеки следващ отчетен период сумите на признатите провизии се преразглеждат и при необходимост се актуализират чрез доначисляване на провизии или чрез намаляване на вече отчетените провизии, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. В случаите, в които се установи, че за погасяването на задължението вече не е вероятно да настъпи изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира.

Ефектът от промяната на приблизителната счетоводна стойност се включва в същата статия на отчета за приходите и разходите, която е била използвана за приблизителната стойност преди това.

3.23. Дивиденди

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи на дружеството и като задължение към неговите собственици в периода, в който възникне правото им да ги получат.

3.24. Свързани лица

Свързано лице е лице или предприятие, което е свързано с предприятието, което изготвя финансовите отчети, наричано отчитащо се предприятие.

а) Лице или близък член на семейството на това лице е свързано с отчитащото се предприятие, ако лицето:

- упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие;
- упражнява значително влияние върху отчитащото се предприятие; или
- е член на ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие или на предприятието майка на отчитащото се предприятие.

б) Дадено предприятие е свързано с отчитащо се предприятие, ако е изпълнено някое от следните условия:

- предприятието и отчитащото се предприятие са членове на една и съща група (което означава, че всяко предприятие майка, дъщерно предприятие и друго дъщерно предприятие е свързано с останалите).

- едно предприятие е асоциирано или смесено предприятие на другото предприятие (или асоциирано, или смесено предприятие на член от група, на която другото предприятие е член).

- и двете предприятия са смесени предприятия на едно и също трето лице.

- дадено предприятие е смесено предприятие на трето предприятие и другото предприятие е асоциирано предприятие на третото предприятие.

- предприятието представлява план за доходи след напускане на работа в полза на наетите лица на отчитащото се предприятие или на предприятие, свързано с отчитащото се предприятие. Ако отчитащото се предприятие само по себе си представлява такъв план, финансиращите работодатели също са свързани с отчитащото се предприятие.

- предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, определено в буква а).

- лице, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка).

Сделките между свързани лица, в т.ч. прехвърляне на активи и/или на пасиви между тях, се осъществяват при условията на сделки между несвързани лица.

3.25. Консолидационна политика

Консолидираният финансов отчет на групата се съставя от:

Наименование и седалище на предприятието майка	„Ескана” АД гр. Варна ул.”Арх. Петко Момилов” № 26
Наименование и седалище на предприятието, което съставя консолидирания отчет, за най - голямата група, в която се включва и предприятието	“Ескана инвест 96” АД, гр. Варна ул.”Арх. Петко Момилов” № 26

Консолидираните финансови отчети могат да бъдат получени в офиса на дружеството “Ескана инвест 96” АД в гр. Варна ул.”Арх. Петко Момилов” № 26. За да могат да придобият пълна представа за финансовото състояние, резултатите от дейността, както и промените във финансовото състояние на Групата като цяло, потребителите на този неконсолидиран финансов отчет е необходимо да го четат заедно с консолидирания финансов отчет на Групата за 2017 г.

3.26. Коригиране на грешки

Дружеството приема, че грешки над 1.5 % от приходите от продажби са съществени за вярното представяне на имущественото и финансово състояние.

За тяхното представяне се прилага препоръчителен подход, регламентиран в СС - 8 Нетни печалби и загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика.

Фундаментална грешка, която е свързана с предходни периоди, се отчита през текущия период чрез увеличаване или намаляване на салдото на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години. Сравнителната информация от предходния отчетен период се преизчислява.

Промяната в счетоводната политика се прилага с обратна сила. Всяка корекция вследствие на промяната се отразява като корекция на салдото на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години. Сравнителната информация от предходния отчетен период се преизчислява. Разликата от преизчисляване на разходите за данъци в отчета за приходите и разходите за предходния период се посочва като корекция на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години.

3.27. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

Събитията, настъпили между датата на годишния финансов отчет и датата, на която този отчет е одобрен от Съвета на директорите на дружеството за публикуване, биват коригиращи и некоригиращи.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществуващи на датата на годишния финансов отчет. При наличие на коригиращи събития дружеството коригира признатите суми или признава суми, които не са били признати.

Некоригиращи са тези събития, които са показателни за условия, настъпили след датата на годишния финансов отчет. Некоригиращите събития се оповестяват без да се коригират вече признати суми и без да се признават допълнително суми.

Когато се получи информация след датата на годишния финансов отчет относно условия, които са съществували към датата на отчета, предприятието актуализира с новата информация оповестяванията, които се отнасят до тези условия.

Предложените или декларираните след датата на годишния финансов отчет дивиденди не се признават като задължение на датата на финансовия отчет.

3.28. Отчет за паричните потоци

Дружеството отчита и представя паричните си потоци по прекия метод, съгласно който потоците от различните видове сделки се отразяват в отделните дейности по основни класове брутни парични постъпления и брутни парични плащания за отчетния период.

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Основна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

Инвестиционните и финансовите сделки, които не изискват използването на парични средства, се изключват от отчета за паричните потоци.

Паричните потоци се отчитат на нетна база в случаите, когато паричните потоци са в резултат на пера, при които обращаемостта е бърза, тъй като падежите са кратки, като закупуване и продажба на парични еквиваленти, получени краткосрочни кредити, включително овърдрафти и др. подобни.

За целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци:

- Паричните постъпления от клиенти и плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС /20 %/.

- Паричните потоци от лихви, дивиденди и сходни на тях се категоризират като произтичащи от основна, инвестиционна или финансова дейност в зависимост от конкретния случай. Така например, лихвите по получени кредити се включват като

плащания за финансова дейност, а лихвите по предоставени кредити, като постъпления от инвестиционна дейност. Платените дивиденди се включват като плащания за финансова дейност, а получените дивиденди като постъпления от инвестиционна дейност.

- Паричните потоци, произтичащи от сделки в чужда валута, се оценяват в левове по реда на СС 21.

- Краткосрочно блокираните средства се третираят като парични средства и парични еквиваленти.

- По отношение на лизинговите договори:

✓ по договори за оперативен лизинг - постъпленията и плащанията се представят като парични потоци от основна дейност.

✓ по договори за финансов лизинг - в случай, че предприятието е лизингодател постъпленията се представят като парични потоци от инвестиционна дейност, а когато предприятието е лизингополучател плащанията се представят като парични потоци от финансова дейност.

- Паричните потоци, произтичащи от данъци от печалбата, се представят отделно в основната дейност, освен ако могат да бъдат конкретно определени като произтичащи от инвестиционна или финансова дейност.

При изготвянето на ОПП, предприятието съблюдава следните правила:

а) посочените суми в началото и в края на периода трябва да отговарят на сумите, посочени в равностойностните статии в счетоводния баланс;

б) предприятието може да добавя нови статии или да променя наименованието на посочените, когато с това се постига по-пълно или по-прецизно представяне на ОПП;

в) в ОПП не се посочват статии, за които липсва счетоводна информация. Този принцип важи и за всички останали елементи на годишния финансов отчет.

3.29. Отчет за собствения капитал

Приета е счетоводна политика отчета да се изготвя чрез включване на:

- Нетна печалба и загуба за периода;
- Салдото на неразпределената печалба както и движенията за периода;
- Всички статии на приходи или разходи, печалба или загуба, които в резултат на действащите СС се признават директно в собствения капитал;
- Кумулативен ефект от промените в счетоводна политика и фундаментални грешки в съответствие с СС 8;
- Прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците;
- Настъпилите промени в резултат на всички изменения по всички елементи на собствения капитал.

„АНДЕЛА” АД
ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 Г.

4. Нетекущи (дълготрайни) активи

Справка за нетекущите (дълготрайните) активи
на "Андела" АД
към 31.12.2017 г.

Показатели	Отчетна стойност на дълготрайните активи										Последваща оценка		Проценена стойност	Амортизации		Последваща оценка	Преоценена стойност	(хил.лв.)															
	в началото на периода			на постъпили през периода			на излезли през периода				увеличение		оценка	на стойност	в края на периода		увеличение		амортизация в края на периода														
	1			2			3				4		5	6	(4+5-6)	(8+9-10)			(11+12-13)														
	а													7	11		12		14														
I. Нематериални активи																					15												
I. Концесии, патенти, лицензи, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	9										9																						
Обща за група I:	9										9										9												
II. Дълготрайни материални активи																																	
I. Земи и сгради в т. ч.	4483										520		5003																				
- земи	1308										520		1828																				
- сгради	3175												3175																				
2. Машины, производствено оборудване и апаратура	15568										289		535																				
3. Съоръжения и други, в т. ч.:	9253										1063		490																				
- съоръжения	4372										706		5078																				
- транспортни средства	4477										332		486																				
- стопански инвентар	39										2		2																				
- компютърна техника	52												1																				
- други дълготрайни материални активи	313										23		1																				
4. Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане, в т. ч.:	306										1525		1024																				
- предоставени аванси	40										66		30																				
Обща за група II:	29610										3397		2049																				
III. Дългосрочни финансови активи																																	
1. Акции и дялове в предприятия от група	1328												1328																				
2. Инвестиционни имоти	844												844																				
3. Финансови активи, обявени за продажба	1000										335		1335																				
6. Предоставени заеми	213												213																				
Обща за група III:	3385										335		213																				
Общо нетекущи (дълготрайни) активи	33004										3732		2262																				

4.1. Дълготрайни материални и нематериални активи

Полезен живот на дълготрайните активи		Полезен живот (год.)	
Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните активи		Текущ период	Предходен период
<i>Дълготрайни материални активи</i>			
Сгради		от 25 до 68 години	от 25 до 68 години
Съоръжения		от 25 до 40 години	от 25 до 40 години
Машини и оборудване		от 7 до 35 години	от 7 до 35 години
Транспортни средства		от 4 до 25 години	от 4 до 25 години
Стопански инвентар		от 7 до 15 години	от 7 до 15 години
Компютърна техника		2 години	2 години
Други дълготрайни материални активи		от 7 до 15 години	от 7 до 15 години
<i>Нематериални активи</i>			
Програмни продукти		от 2 до 4 години	от 2 до 4 години
Нематериални активи с ограничен срок на ползване		срока на ползване	срока на ползване

Нематериалните активи на дружеството, които не са ограничени със срок на ползване не се амортизират.

През 2017 г. няма промяна на прилагания линейен метод на амортизация. Не са извършвани промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите.

Извършен е преглед на всички значими дълготрайни активи към 31 декември 2017 година с цел проверка за наличие на данни за обезценка, в резултат на което е установено, че балансовата стойност на активите не надвишава възстановимата им стойност.

Има ограничения върху правото на собственост на дълготрайни активи, заложили като обезпечения по договори за банкови кредити с балансова стойност както следва:

Група активи	Текущ период	Предходен период
Земя	839	839
Сгради	720	331
Машини и оборудване	1947	266
Транспортни средства	455	911
Общо:	3961	2347

Освен дълготрайните активи, включени в състава на инвестиционните имоти, по договори за оперативен лизинг дружеството предоставя и следните дълготрайни активи:

Група активи	Текущ период		Предходен период	
	Отчетна стойност	Балансова стойност	Отчетна стойност	Балансова стойност
Сгради	844	622	844	646
Машини и оборудване	824	360	806	366
Транспортни средства	159	95	159	112
Общо:	1827	1077	1809	1124

„АНДЕЛА” АД
ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

Балансовата стойност на временно изведените от употреба (консервирани) дълготрайни материални активи е както следва:

Група активи	Текущ период	Предходен период
Сгради	3	3

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни активи, собственост на дружеството е както следва:

Група активи	Текущ период	Предходен период
Машини и оборудване	1262	1341
Съоръжения	1420	1792
Транспортни средства	492	315
Стопански инвентар	106	92
Компютри и периферни устройства	50	28
Други дълготрайни активи	20	21
Общо:	3350	3589

4.2. Инвестиции

4.2.1 Участия в дъщерни предприятия

Участията в дъщерни предприятия са както следва:

Наименование и седалище на дъщерното предприятие	Участие в капитала			
	Текущ период	Предходен период		
	размер - %	Стойност - хил.лв.	размер - %	Стойност - хил.лв.
Андезит ООД-гр.Бургас, ул."Чаталджа", №3	99.83	1328	99.83	1328
Общо		1 328		1 328

Дъщерно предприятие	Капитал (хил.лв.):		Данни от отчета на дъщерното предприятие (хил.лв.):	
	На дъщерното предприятие	В т.ч. притежаван от предприятието	Собствен капитал:	Текуща печалба / (загуба)
"Андезит" ООД	753	752	21142	403

Инвестициите са представени по цена на придобиване (себестойност).

В резултат на направените преценки на ръководството през 2017 г. не е установена необходимост за признаване на обезценка на инвестиции в дъщерни дружества.

Няма наложени ограничения върху участията на дружеството в дъщерни предприятия заложи като обезпечение по задължения или по други причини.

„АНДЕЛА” АД
ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

4.2.2. Финансови активи, обявени за продажба

В счетоводния баланс, като финансови активи, обявени за продажба, е представено участие на дружеството, както следва:

Наименование и седалище	Участие в капитала			
	Текущ период размер -%	Стойност - хил. лв.	Предходен период размер- %	Стойност - хил. лв.
"Керамик - ГТ" АД, гр. Генерал Тошево, ул. "Опълченска" № 37	18.14	1000	18.14	1000
"Хоризонт Русе" АД, гр. Русе, ул. "Отец Паисий", №6	2.82	335		
Общо		1 335		1 000

На 07 март 2017 г. „Андела” АД придобива 7 050 бр. акции, представляващи 2,82% от капитала на „Хоризонт Русе” АД.

Финансовите активи, обявени за продажба са оценени и представени в счетоводния баланс по цена на придобиване намалена с натрупаната загуба от обезценка:

	Текущ период	Предходен период
Цена на придобиване		
Салдо на 1 януари	1 531	1 531
Придобити участия	335	
Салдо на 31 декември	1 866	1 531
Начислена обезценка		
Салдо на 1 януари	(531)	(450)
Начислена обезценка		(81)
Салдо на 31 декември	(531)	(531)
Балансова стойност на 31 декември	1 335	1 000

4.3. Инвестиционни имоти

Обяснение	Сгради	Общо
Отчетна стойност:		
Салдо на 01 януари	844	844
Салдо на 31 декември	844	844
Натрупана амортизация:		
Салдо на 1 януари	208	208
Амортизация за периода	14	14
Салдо на 31 Декември	222	222
Балансова стойност на 01 Януари	636	636
Балансова стойност на 31 Декември	622	622

Следните суми са признати в отчета за приходите и разходите:

	Текущ период	Предходен период
Приходи от наеми от инвестиционни имоти	99	99
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти, които генерират приходи от наеми	26	41

Справка за полезния живот и използваните амортизационни норми на инвестиционните имоти:

	Полезен живот (години)	
Групи активи	Текущ период	Предходен период
Сгради	от 25 до 68 год.	от 25 до 68 год.

През 2017 г. няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация. Не са извършвани промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите.

Към 31 декември 2017 година е извършен преглед на инвестиционните имоти с цел проверка за наличие на данни за обезценка, в резултат на което е установено, че балансовата стойност на инвестиционните имоти не надвишава възстановимата им стойност.

Има ограничения върху правото на собственост на инвестиционните имоти, заложили като обезпечения по договор за банков кредит с балансова стойност както следва:

Група активи	Текущ период	Предходен период
Сгради	400	409
Общо:	400	409

„АНДЕЛА” АД
ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

4.4. Предоставени заеми

Предоставените от „Андела” АД дългосрочни заеми са договорени при следните условия:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Текущ период		Общо	Предходен период		Общо
			Дългосрочна част	Краткосрочна част		Дългосрочна част	Краткосрочна част	
Ключов ръководен персонал								
лева	400 хил. лв.	31.10.2019 г.					201	201
							201	201
Други заеми								
лева	700 хил. лв.	01.03.2024 г.				213		213
						213		213
Общо						213	201	414

Предоставените от дружеството дългосрочни заеми са изцяло погасени през 2017 г.

5. Материални запаси

В счетоводния баланс в състава на материалните запаси се включват:

Вид	Текущ период	Предходен период
Суровини и материали, в т.ч.:	1586	1623
-основни суровини и материали	165	171
- резервни части	1232	1257
- лагери и ремъци	64	63
- гориво-смазочни материали	91	113
- други материали	34	19
Продукция, в т.ч.:	2068	2114
- инертни материали	2068	2114
Стоки, в т.ч.:	12	10
-хранителни продукти и напитки	12	8
-инертни материали		2
Предоставени аванси, в т.ч.:	3	4
- за материали	3	4
Общо	3669	3751

Няма наложени ограничения върху правото на собственост на материални запаси, заложили като обезпечения по банкови кредити.

В края на отчетния период, материалните запаси на дружеството са оценени по тяхната отчетна стойност, която не е по-висока от нетната им реализируема стойност.